

KOMMUNIKATÖREN

Personaltidning för Enator Communications AB
nr 4 • 1998

Nu dröjer det inte länge. Man kan se den växa fram och väldigt snart kommer den att stå där, fullt färdig.

Den fasta förbindelsen mellan Sverige och Danmark är ett av Europas största byggprojekt, men också en framtidsvision som stått och väntat på tröskeln i över hundra år.

Om allt detta handlar Öresundsutställningen, som finns ett stenkast från brobygget på Lernacken strax utanför Malmö. Här finner du "hela bron under ett tak". Du finner också informativa montrar från flera av de företag som är involverade i tillkomsten av den stora visionen. Ett av dessa företag är Enator.

En härlig dag
och en härlig
fortsättning

sid 3

Spänningar
inom Elektro i
Östersund

sid 4 - 5

Väl dold
verksamhet

sid 8

Våren har äntligen kommit. Det gäller bara att hinna njuta av all härlighet i naturen. Vid den här tiden gäller det att ha rätt balans mellan tid för arbete och fritid. Det gäller att utnyttja den ljusa tiden på dygnet så bra som möjligt. Vi lever ju i en föränderlig miljö så det gäller ju att ta vara på möjligheterna oberoende av vilken årstid det är.

Som jag tidigare har konstaterat i den här lilla spalten är omställningen, inte minst inom försvarsmarknaden, både snabb och radikal. *En förändring som redan påverkar oss och kommer att påverka oss än mera kraftfullt. Vi måste bemöta denna förändring på rätt sätt.*

På kort sikt måste vi kompensera den minskade volymen genom ökad försäljning på andra marknader/kundgrupper, dem jag brukar kalla "våra tillväxtområden". På lite längre sikt, säg 1-2 år, tror jag att vi måste ändra vår verksamhetsprofil till att inkludera ett större inslag av realisering, tex programutveckling, men även leverera delar av system. Denna profilmörändring gäller även försvaret. *Det är troligt att FMV:s nya krav och förutsättningar kommer att vara extra pådrivande för denna utveckling.* Jag vill att ni uppmärksammar detta, för jag tror att förändringen blir ganska radikal och kommer därmed att ställa stora krav på oss.

Ser vi tillbaka, har vår verksamhetsmässiga profil varit i stort oförändrad under lång tid. Visst har det tillkommit eller försvunnit lite verksam-

het. Volymen har gått lite upp och ner, men principiellt sett har verksamheten i stort varit densamma. Det som kommer nu blir något helt annat. Skulle jag jämföra med något i "Telubs" historia så är det i klass med när våra stora verkstäder försvann.

För vår verksamhet mot försvaret tror jag, att vi de närmaste åren kommer att forma en ny verksamhetsplattform. En plattform som sedan kanske blir grunden för ytterligare en längre tids oavbruten verksamhet mot försvaret.

Som all förändring kommer inte heller denna att komma till av sig själv eller vara smärtfri. Den kommer att kräva stora insatser av oss alla och kommer stundtals att vara smärtsam. Men den är, som jag ser det, inte bara oundviklig utan den kommer också att ge oss nya möjligheter. Möjligheter som vi, när vi väl är igenom, kommer att uppleva som klart positiva och som vi kanske då frågar oss hur vi tidigare kunde klara oss utan. Riktigt hur dessa förändringarna ser ut ser nog ingen av oss idag. Det kommer att bli en process med successiva framflyttningar av våra positioner. En och annan reträtt blir det säkert också.

Skulle jag redan idag peka på några förändringsområden skulle det bli följande:

- *Realiseringsförmåga.* Jag tror att vi omgående måste utöka vår kapacitet att modifiera och vidareutveckla program i de försvarsprodukter vi arbetar med. Vi måste också utifrån kommersiella standardprodukter bygga funktioner/system. Vi måste också kunna väsentligt mer om databashantering, Microsoftprodukter, nätoperationer etc, d v s det vi ibland kallar integrationer.

- *Styrbar säljorganisation.* Vi måste i framtiden i mycket större utsträckning än tidigare dels profilera oss/bygga upp en image mot viktiga kundgrupper, dels själva medvetet leta upp affärsmöjligheter. Inte bara hantera dem vi möter genom den normala verksamheten.

- *Flexibel produktionsorganisation.* Morgondagens åtaganden kommer i mycket större utsträckning att kräva kunskande och resurser från olika områden

och därmed organisationsenheter. Vi kommer att bli mycket mer beroende av varandra. "Har jag mina resurser belagda med uppdrag, så klarar jag mig." Detta synsätt håller inte! Oftast kommer vi att vara många som tillsammans ska göra en "leverans" så bra att kunden betalar och dessutom fortsätter att köpa mer. Det blir i många fall så att: "Faller en faller alla".

Detta för att nämna några sannolika förändringar. Vårt utgångsläge är, som jag också tidigare sagt, gott. Vi har ett bra tekniskt kunnande. Vi har en god marknadspenetration på våra huvudmarknader. Vi har en god intjänandeförmåga.

Vi har således de viktigaste startförutsättningarna med oss.

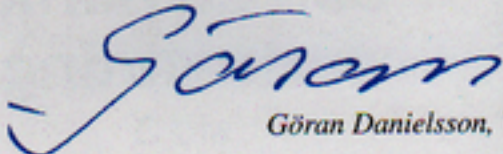
Det vi brukar ha problem med är att

- vi inte genomför förändringsbeslut tillräckligt snabbt. Vi ska tänka och debattera tills taget har gått.
- vi splittrar oss på för många fronter. Var och en vill driva sin "grej".
- vi släpper inte gärna våra bästa resurser till någon annans projekt. Inte ens om detta projekt är klart viktigare än mitt eget.

För att lyckas måste vi bli bättre i dessa avseenden. Nu tror jag inte det blir några problem, när vi väl inser hur viktiga de här förändringarna är.

Nåväl, det jag vill med ovanstående, är att ni ska uppmärksamma hotet och möjligheterna samt att se de förändringarna i ljuset, som nu successivt kommer, mot denna bakgrund. Formar vi förändringarna gemensamt och med denna helhetssyn kan vi vända försvarets neddragning och ändring till att bli nya möjligheter för oss.

Slutligen vill jag nämna att vi under april har fått beställningar i sådan omfattning att vi tagit igen eftersläpningen och överträffat det ackumulerade budgetmålet med god marginal. Detta gäller totalt för Communications. Men för affärsenheterna är det ojämnt fördelat. Det finns affärsenheter som släpar i ordergång. Men totalt sett är vi på rätt väg.

Göran Danielsson, VD

Kommunikatören

Redaktör och ansvarig utgivare:
Anita Björlin, tel. 0470-42 215,
telefax 0470-42 075,
e-post anita.bjorlin@enator.se

Om inget annat anges svarar redaktören för text och foto.

Kontaktpersoner:

Bertil Ullergren, tel. 0470 - 42 242
Bo Ljungblom, Arboga, tel. 0589 -
82001, Bo Svensson, Solna, tel. 08 -
705 5142,

Hans Brännström, tel. 063 - 156 154

Tryckeri: Grafiska Punkten AB, Växjö.

Upplaga: 700

Morgondagens telehot möts av TARAS och Enator

TARAS (Taktiskt RAdioSystem) ska säkerställa tal- och datakommunikation mellan flygvapnets ledningscentraler och flygplan samt mellan flygplan. TARAS ger starkt förbättrade möjligheter att möta morgondagens telehot. All information textskyddas genom kryptering. Avancerat radiosamband ger ökat trafikskydd mot fiendlig telekrigföring. Utbyggnaden av TARAS sker i två etapper. Under första etappen införs grundfunktionalitet och textskydd. Under andra etappen tillförs ännu fler funktioner, ökad kapacitet och ökat trafikskydd.

"En härlig dag..."

Så inledde Michael Höglund informationen till medarbetarna när FMV-beställningen på nitton miljoner hade kommit.

Men det var inte enbart de många kronorna som gjorde dagen härlig. Michael ser beställningen också som en härlig fortsättning på ett intressant uppdrag, men kanske allra mest som ett mycket bra betyg på det arbete man hittills lagt ner.

Lagt ner på vad då?

Michael Höglund på affärsenheten Kom- och Navsystem i Arboga får själv berätta:

– Jag avser flygvapnets nya taktiska radiosystem, det vi brukar kalla TARAS. Det tillsammans med Försvarets telenät, FTN, är det kommunikationsnät i FV 2000 som nyttjas av bland annat StriC, JAS 39 Gripen, JA37 Viggen, den flygande spaningsradarn S100B och signal-

spaningsplanet S102B för att överföra information.

Michael är Communications produktionsledare i TARAS-projektet. Han fortsätter:

– Sedan 1991 har vi varit inne i detta arbete och vår del i det hela inleddes med att några av våra främsta systemkonsulter, Michael Strand och Alf-Martin Nilsson, fick chansen att medverka vid specifieringen av marksystemet.

Själva hjärtat

– Huvudordern för TARAS Mark gick till Ericsson Microwave Systems i Mölndal och i juni 1995 kunde vi inleda de första leveransk kontrollerna. Det skulle visa sig bli ett mycket stort åtagande för Enator och först i januari 1998 kunde de sista materielenheterna i grundbeställningen levereras.

En testtrigg för TARAS byggdes under 1995 i Arboga. Den är själva hjärtat för verifieringen av TARAS och integrerade system. Den byggdes i samarbete med Celsius Aerotech, som bidrog med flyg-systemkompetens.

– Samarbetet har fortsatt med flera utbyggnader av testtriggen och under hösten 1998 planeras anpassning mot TARAS andra etapputbyggnad, då ännu fler funktioner tillförs och kapaciteten och trafikskyddet utökas, berättar Michael och fortsätter:

– Den första driftsättningen av en stri-radioanläggning genomförde vi i februari 1996 och den skulle följas av åtskilliga driftsättningar av såväl radioanläggningar, flygbaser, StriC och referensanläggningar.

Bara början

– Och för bara ett par dagar sedan driftöverlämnades TARAS Mark, version 1.0, till Flygkommando Syd. Detta var en milstolpe för projektet och givetvis även för oss inom Communications och övriga Enator-bolag. Vi kunde leverera flera års arbete och pärmar med dokumentation till Flygvapnet.

– Under hösten planeras driftöverlämning till Flygkommando Mitt och under våren 1999 är det dags för Flygkommando Norr. >>

>> – Detta är ändå bara början, fortsätter Michael. Projektet är planerat att pågå till år 2003. Närmast väntar optimering, utökade funktioner och integration av TARAS Mark version 2.0. Under hösten påbörjas den första prototypbyggnaden och inledande verifiering av TARAS andra etapp med den nya digitala radio 90.

Från två till fyrtio

– Men inte nog med det, säger Michael, vi har fått ytterligare ett bevis på att det finns mycket kvar för oss att göra. Vi har nämligen fått en rambeställning på "tekniskt konsultstöd TARAS Mark 1998". Och beställningen är på 19 miljoner kronor!

De Enator-bolag som berörs, förutom Communications, är Telub, Inforum, Teleanläggningar samt Celsius Aerotech. Så gott som varje affärsenhet inom Communications är berörd i någon form.

– Under 1991 var vi två man som jobbade med TARAS, berättar Michael. Nu är vi cirka 30 - 40 personer inom Enator som är verksamma i någon form. Visst är det fantastiskt och roligt. Och jag påstår, fortsätter Michael, att det fortsatta förtroendet beror på våra stora, lojala, flexibla och kvalitativa insatser, som vi har presterat under de här åren.

Förbättrar kvalitén

Den nya beställningen omfattar bland annat driftsättningar, leveranskontroller, materielhantering, programvård, tekniskt stöd, systemprov, utredningar, projektering och dokumentation, installation, underhållsberedning m m, m m.

Dessutom deltar några av våra medarbetare i den i särklass viktigaste utredningen inom projektet där man försöker förbättra kvalitén vid digitaliserat tal, förklarar Michael.

– Att få arbeta med TARAS innebär att vara delaktig och på plats när det nya svenska flygvapnet 2000 växer fram. Det är mycket spännande. Vi har också vid flera tillfällen haft förmånen att medverka vid såväl taktiska som tekniska prov mellan StriC och de för TARAS aktuella flygplanstyperna, avslutar Michael entusiastiskt. ♦

Det finns spänning som är helt

– Elektro borde vara en naturlig partner vid planeringen av kommunikationslösningar. Inte minst bland våra egna konsulter borde det vara en självklarhet.

Jan-Olof Bäckström på affärsenheten Elektro talar om enhetens gamla och beprövade teknikområden, som borde utnyttjas mer inom koncernen, men han talar också om nya och revolutionerande innovationer.

En känd kraftleverantör har i en kampanj påstått att "två hål i väggen" är det enda vi behöver för att göra livet enkelt. Ja, det vore ju bra om det var så enkelt.

Nej, egentligen inte. Då hade inte Elektros kompetens varit gångbar. Deras reservkrafter hade inte behövts.

– Men nu är det så, förklarar Rolf Andersson, ansvarig för funktionsområdet Strömförsörjning, att i dagens moderna och komplicerade samhälle kräver de flesta utrustningar någon form av reservkraftssystem och avbrottsfri strömförsörjning.

– Men tyvärr är det långt ifrån alla som inser detta. Till exempel hör kommunikationslösningar ihop med elkraft. Men inte ens de som specificerar och planerar för utrustningar och system, som är beroende av avbrottsfri strömförsörjning, tänker på detta alltid. Inte ens alla inom vårt eget bolag eller koncern. Och av de som inser det, händer det att man hämtar hjälpen utanför koncernen. Det är inte så bra, eftersom både kompetens och resurser finns hos oss.

Och vilka är då oss?

Inser inte värdet

Funktionsområdet Strömförsörjning finns på affärsenheten Elektro i Östersund. Jan-Olof Bäckström, som är enhe-

tens chef, nickar instämmande när Rolf beskriver situationen.

– Vi har ändå en ganska bred kundbas för det här teknikområdet. Men den skulle kunna vara ännu bredare, säger Jan-Olof.

– Men vi ska också framhålla, att våra konsulter inom området strömförsörjning utnyttjas väl inom totalförsvaret. Där har man stor insikt om värdet.

Insikt om värdet av väl fungerande flygplatsbelysning har vi däremot alla. Även inom detta område kan Elektro ställa upp med konsulter. Och utvecklingen inom detta område ger Jan Rundqvist och hans medarbetare god sysselsättning.

Just nu håller en ny generation av reglerutrustning för flygplatsbelysning tas fram i samarbete med Telub.

Östersunds flygplats, vars bana ska förlängas med 200 meter och banprofil förändras, har gett Elektro uppdraget att projektera el, tele och flygplatsbelysning.

Dessutom lägger man numera all handhavandedokumentation för den nya flygplatsbelysningen på CD. Ett jobb utfört av Enator Information & Media.

Att vara konsult inom området el- och flygplatsanläggningar innebär också till exempel att utföra geodesimätningar på flygplat-

Jan Rundqvist har varit med om att ta fram en ny generation av reglerutrustning för flygplatsbelysning.

ngar inom Elektro

nödvändiga

ser (mätning av jordytans form med hjälp av GPS och satelliter).

En av de främsta

Elsäkerhet och EMC är en väl etablerad funktion, och vi förknippar den direkt med affärsenheten Elektro.

Under 70-talet började försvaret fråga

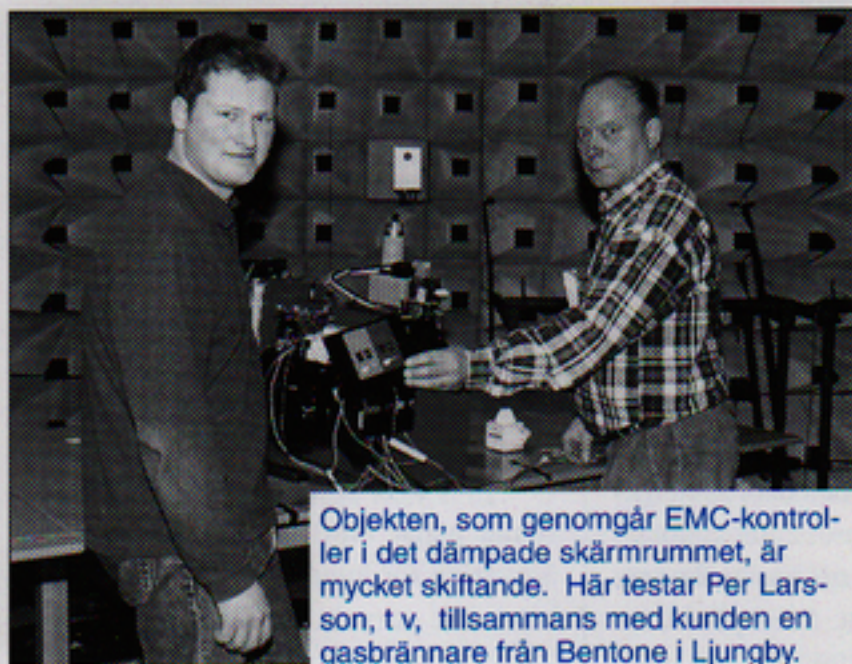
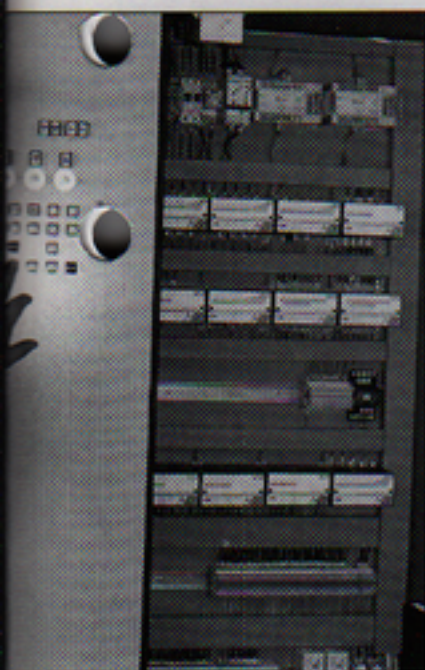
efter EMC-tjänster. EMC handlar både om hur man undviker att en apparat sänder ut oönskade störningar och hur en apparat ska vara konstruerad för att vara tålig mot störningar.

Under de gångna åren har uppdragen till Elektro

kommit från såväl försvaret som industrin och detta gäller även området elsäkerhet.

Vi förutsätter alla numera att alla elektriska produkter inte förorsakar några olyckor. Därför måste nyutvecklade produkter utsättas för elsäkerhetsprovning.

– Och på det här området vill jag påstå

Objekten, som genomgår EMC-kontroller i det dämpade skärmrummet, är mycket skiftande. Här testar Per Larsson, t v, tillsammans med kunden en gasbrännare från Bentone i Ljungby.

att vår enhet är en av dem som har de främsta kompetenserna i Sverige, säger Stefan Nagéus. Vi har såväl kompetens som utrustning av toppklass.

Internet via elnätet

Men det här med "två hål i väggen" då? Ja, i en framtid kan det vara högst relevant att säga, att det är det enda vi kommer att behöva för såväl tele- som data-kommunikation (men med reservkraft, förstås).

Jan-Olof Bäckström berättar, att det pågår intensiva ansträngningar på många

håll i världen med att försöka nyttja

elkraftnäten för att överföra telefoni, data, TV och video.

Idén med att utnyttja elnätet för kommunikationssignaler är inte ny, men de flesta försök har hittills stupat på att elektromagnetiskt

brus från elnätet stör datasignalerna och det har varit låga överföringshastigheter.

– Nu har ett företag visat att det går att överföra datatrafik i hög hastighet via elnätet, och det öppnar möjlighet att få rörliga bilder över elnätet. Det kan också så

småningom bli möjligt att få Internet via elnätet.

– Vi på Elektro följer denna utveckling och har startat ett utvecklingsprojekt.

– Det finns några grundläggande problem dock, säger Jan-Olof. Dels sätter dagens regler gränser för vilka frekvenser man får använda, dels blir det mycket störningar i

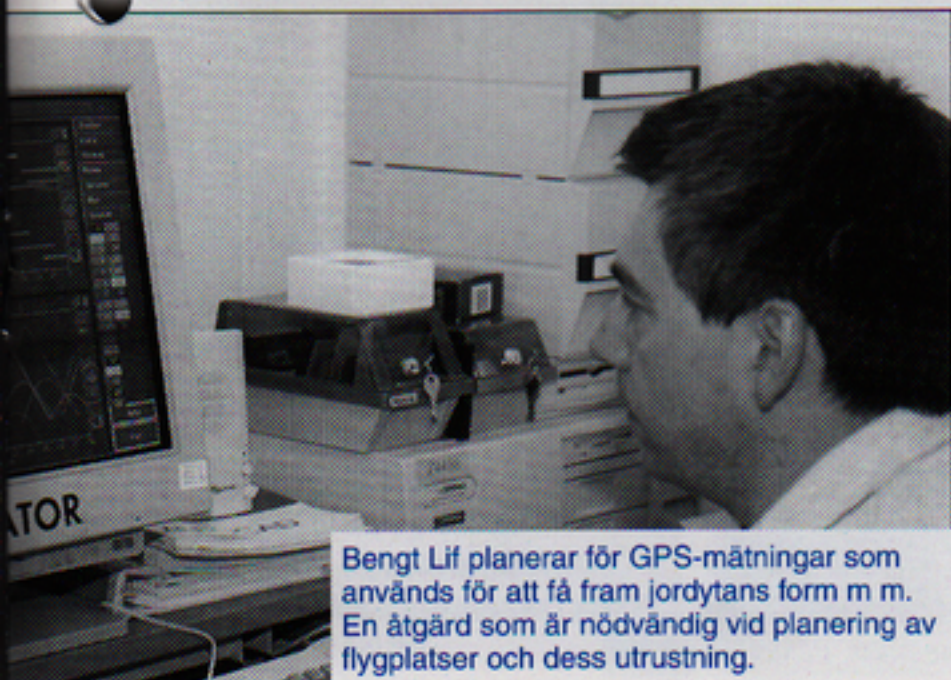
elnätet när man slår på och av elektriska apparater, och dessa störningar måste filtreras bort. Det måste också komma en

Ingemar Björnudd tror att det snart bara behövs en elkontakt till elnätet för att få såväl tele som data.

gemensam strategi från elleverantörerna, anläggningsägarna och telekommunikatörerna för att man ska kunna exploatera denna teknik.

– Men vi följer utvecklingen med spänning, avslutar Jan-Olof. ♦

Bengt Lif planerar för GPS-mätningar som används för att få fram jordytans form m m. En åtgärd som är nödvändig vid planering av flygplatser och dess utrustning.

En bra idé som blivit bättre

Communications har sedan två år tillbaka arbetat med begreppen kundansvar och kundansvariga för att man på ett bättre sätt skulle kunna ta tillvara alla affärsmöjligheter hos etablerade kunder.

Hur har det gått? Har det fungerat som det var tänkt?

Erfarenheterna har visat att det har fungerat endast för ett begränsat antal kunder.

Det finns flera skäl till varför det inte har fungerat som avsett. Brist på tid, intressenters bristande intresse av att medverka i planering och genomförande av

”kundarbetet” samt brist på uppbackning från ledningen är några exempel på orsakerna.

På grund av det nämnda har en revision skett tillsammans med affärsenheterna. Resultatet av revisionen är dels en ny skrivning om vad uppgiften som kundansvarig omfattar och innebär och dels en begränsning av antalet kunder med kundansvariga.

Färre kundansvariga

Bland annat finns det nu endast kundansvariga för kunder som flera affärsenheter har uttryckt ambitioner för. Färre kundansvariga ger större möjlighet för staber och andra att ge stöd, till exempel

hjälp med säljmaterial, stöd vid kundträffar o s v.

Dessutom har affärsenhetscheferna fått ökad medvetenhet om fördelarna med kundansvariga men också större förväntningar.

En kundansvarig ska hålla kontinuerlig kontakt med kunden och vara lyhörd för kundens behov, se till att kunden kontinuerligt får all viktig information om Enator och Communications, informera internt om aktuella händelser, behov, affärer etc hos kunden, koordinera kundaktiviteter, ta fram säljplan m m.

Kundansvariga utses för kunder som flera affärsenheter är intresserade av och som är etablerade med en uthållig omsättning på mer än 1 miljon kronor per år.

Alltså. Färre kundansvariga, större intresse och engagemang från alla parter samt högre förväntningar har gett begreppet kundansvar ett något ändrat innehåll och förväntas därför leda till ökad försäljning av hela Communications utbud. ♦

Säker kraft från Östersund till Tuzla

– Bakgrunden är att den svenska bataljonen Oden i Tuzla tidigare fick sin strömförsörjning enbart från dieselmotordrivna mobila elverk. Nu har det lokala elnätet börjat fungera igen, och då uppstod frågan om man kunde ansluta en utrustning som klarade att förmedla elkraften till bataljonen från både ortsnätet och motorelverken.

Den som berättar detta är projektledaren Jan Persson, elingenjör på affärsenheten Elektro i Östersund. Han fortsätter:

– FMV Anlägg E gav oss i uppdrag att projektera och bygga en ställverkscontainer. Bland kraven fanns att utrustningen skulle rymmas i en 20-fots container som kan fraktas till Tuzla i ett Herculesplan.

– Ställverket ska klara att leverera effekten 1000 kVA till bataljonens utrustningar. Det motsvarar vad som går åt för att försörja 100 eluppvärmda villor. Effekten tas från ortsnätet eller från maxi-

Jan Persson på Elektro är projektledare för FMV-uppdraget att förse den svenska bataljonen i Tuzla med hög eldriftsäkerhet. Ställverkscontainer är snart på väg ner till Tuzla i ett Herculesplan.

malt sex inkopplade motorelverk. Man kan ha såväl ortsnät som motorelverk anslutna samtidigt. Om ortsnätet faller ur eller av annan orsak felar, så kopplas motorelverken in automatiskt. På det vi-

set får man en mycket hög elektrisk driftsäkerhet till bataljonen Oden.

Ställverkscontainern ska levereras till Tuzla i slutet av maj månad.

Text och foto: Hans Brännström

Arbetet med löne-revisionen igång

Arbetet med årets lönerevision har kommit igång och i skrivande stund finns underlagen hos affärsenhetscheferna.

Ambitionen är att processen ska vara klar till den 10 juni för att kunna utbetala den nya lönen i juni månad.

– MEN förhandlingar är alltid förhandlingar, som personalchefen Lars Jönsson uttrycker det. Och jag vill framhålla att vår tidplan är en ambition och inget löfte. Såväl arbetsgivarsidan som de sex fackklubbarna jobbar dock med siktet inställt på en utbetalning i juni. Men, som sagt, det är inget löfte. ♦

NYA MEDARBETARE

Tommy Eng/KÖ är sedan den 1 april anställd som teleingenjör på ae Telekom-Projektering i Solna.

Tommy kommer närmast från Telia.

Magnus Jacobson/KF är sedan den 1 maj anställd som konsult på ae Företagskommunikation i Solna.

Magnus kommer närmast från avslutade studier vid data- och systemvet.linjen på Stockholms Universitet.

Användarförening för elektronisk handel

Enators första användarförening för elektronisk handel har bildats. Fyra företag ingår i denna förening: ICL, Shell, Telecom Italia och Svenska Posten.

Ur DN

Enatordag i Växjö

Planering pågår för en Enatordag i Växjö den 23 september. ♦

20 Enator-sekreterare fick nyligen chansen att träffas i Växjö en ärlig vårdag i maj.

Sekreterarna i Växjö stod som värdar, och de hade lagt upp ett gediget och genomarbetat program.

Aktuella glimtar från såväl communications som Telub och Driftentreprenader förmedlades. Information & Media hade också en given plats på programmet. Och naturligtvis fick även restaurangen på Futurum chansen att visa vad den kan.

Träffarna, som är två gånger per år, har ett stort värde, eftersom sekreterarna har nytta av att ha kunskaper om och en god överblick över koncernen. Och den här gången bidrog bolagen i Växjö på ett förnämt sätt till att öka på kunskapsbanken hos sekreterarna. ♦

Innehållsrik sekreterarträff i Växjö

Foto: Hasse Karlsson

Våra insatser är väl dolda

Samtliga länsstyrelser har eller kommer att ha skyddade ledningsplatser. De ska användas vid alla sorters kriser och katastrofer i såväl fred som i krig.

Om nu bara kommunikationerna ville fungera!

Ja, det är klart att de gör. Enator medverkar ju vid uppbyggnaden av dem.

Ursäkta skrytet! Så här ligger det till:

Överstyrelsen för civil beredskap, ÖCB, har gett Communications ett fortsatt förtroende att ta fram kommunikationslösningar för de skyddade ledningsplatserna som håller på att byggas i Sverige. De byggs i anslutning till länsstyrelserna, som har ansvaret för den civila ledningen inom försvaret i respektive län.

Den nya beställningen, som är på drygt sex miljoner kronor och omfattar totalt tre huvudområden, är en fortsättning på det samarbete som har pågått under en längre tid. Nästan 20 medarbetare inom affärsenheterna Företagskommunikation och Telekom Support är mer eller mindre engagerade i uppdragen.

Ett av huvudområdena är att ge fortsatt tekniskt stöd i samband med revidering av vissa grundläggande dokument för det tekniska ledningssystemets utformning inom det civila försvaret. Ett annat är att ge tekniskt stöd till ÖCB:s datasystem för materielredovisning.

Låt oss återvända till det vi började skriva om, de skyddade ledningsplatserna. Vi ber Hans Olofsson på affärsenhe-

ten Företagskommunikation ge oss kalla fakta. Hans har tagit över ansvaret från Arne Söderberg, som har lämnat Enator, då det gäller arbetet med uppbyggnaden av ledningsplatserna.

Alla sorters kriser

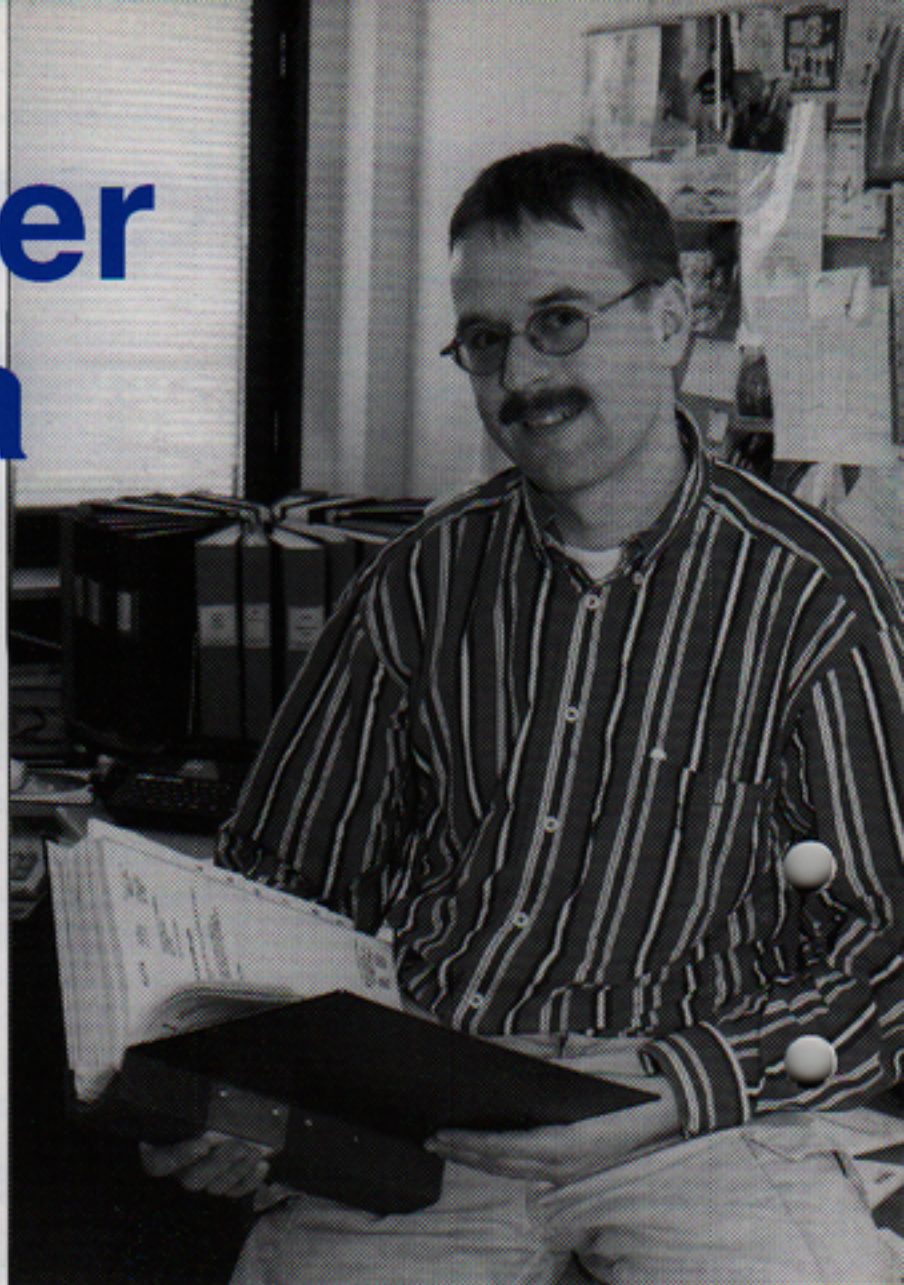
– Vad är en skyddad ledningsplats, Hans?

– Under varje länsstyrelse ska det finnas ett skyddat utrymme för 25 - 40 personer, förklarar Hans. Dessa ledningsplatser ska användas för alla sorters kriser och katastrofer i såväl krig som fred.

– Storleken på utrymmet avgörs av hur stor länsstyrelsen är. Till exempel har länsstyrelserna i de län där det finns ett kärnkraftverk större utrymme för sina ledningsplatser. Ledningsplatserna ska ha kollektivt gasskydd, reservkraftverk, EMP-skydd m m. Och allt dimensioneras för att man ska klara sju dygn utan kontakt med omvärlden.

Vital utrustning flyttas

– Men man planerar givetvis för att man ska kunna ha kommunikationer med omvärlden, fortsätter Hans. Vår uppgift är att genomföra telekommunikationssäkerhetsanalys av hela länsstyrelsens verksamhet. Vårt uppdrag är också att ta fram en telesäkerhetsplan som omfattar ett detaljerat förfrågningsunderlag för bland annat telefoni-, data- och radiokommunikationerna, som måste finnas när man bygger skyddade ledningsplatser. I vårt uppdrag ligger även att göra offertutvärderingen, kontroll och besiktning av tele-, data- och radioinstallationer samt att utföra garantibesiktningar.

ÖCB har gett Communications fortsatt förtroende att ta fram kommunikationslösningar för skyddade ledningsplatser. Hans Olofsson förklarar vad uppdragen innebär.

– Hela telekommunikationslösningen bygger på att man förstärker länsstyrelsens normala kommunikationslösning och flyttar all vital utrustning till den skyddade ledningsplatsen. All utrustning används dagligen. Då vet man hela tiden att systemet fungerar, och framför allt, man vet *hur* det fungerar.

Enda synliga tecknet

– Dessutom är det så ordnat, att de skyddade ledningsplatserna är utformade som välutrustade konferensrum. De ska också kunna fungera för datautbildningar och liknande. De kan därför användas dagligen av länsstyrelsen.

Tanken är att ledningsplatserna även ska kunna användas vid ledning av räddningstjänsten i länet samt vid räddningstjänstens övningar och utbildning.

– Det enda synliga tecknet på att en länsstyrelse har en skyddad ledningsplats är radiomasten ovanför marken, avslutar Hans.

Men det är också ett tecken på att den civila beredskapen i länet är god. ♦

**Nästa nummer
vecka 26
Manusstopp 3 juni**